

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 kwietnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Toruniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Westphal ,

Ławnicy: -----

Protokolant: st. sekr. sąd . Katarzyna Chudzińska ,

po rozpoznaniu w dniu: 10 kwietnia 2017r. w T.

sprawy z powództwa: A. W. ,

przeciwko: M. Ł.,

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę ,

I. nakazuje pozwanej M. Ł. ,żeby w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku przesłała powódce A. W. podpisane przez siebie pismo o następującej treści: „Przepraszam A. W. za pomówienie jej o wykorzystywanie informacji stanowiący tajemnicę mojego przedsiębiorstwa , to jest o czyn nieuczciwej konkurencji. M. Ł.”,

II. w pozostałej części oddala powództwo ,

III. koszty procesu znoszą się wzajemnie .

Sygn. akt I C 1407/16

UZASADNIENIE

Do Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydział IX Gospodarczego wpłynął pozew M. Ł. przeciwko A. W. o zasądzenie kwoty 71.382,34 zł tytułem odszkodowania za naruszenie zasady uczciwej konkurencji (sygn. akt IX GC 786/15).

W odpowiedzi na pozew pozwana złożyła, między innymi , pozew wzajemny. Domagała się w nim zasądzenia kwoty 1.000 zł, a także nakazania powódce przeproszenia w formie pisemnej za pomówienie o wykorzystywanie informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, to jest o czyn nieuczciwej konkurencji (k. 267 – 269 akt IX GC 786/15). Powódka wносиła o oddalenie żądań zawartych w pozwie wzajemnym (k. 282- 283 akt IX GC 786/15). Na rozprawie w dniu 24 maja 2016r. sąd wyłączył pozew wzajemny do odrębnego rozpoznania (k. 287 akt IX GC 786/15). Sprawa ta została zarejestrowana pod sygnaturą IX GC 331/16 i postanowieniem z dnia 3 czerwca 2016 r została przekazana Sądowi Okręgowemu w Toruniu - Wydziałowi Cywilnemu (k. 38- 39 akt IX GC 331/16).

W piśmie z dnia 26 października 2016r. powódka A. W. zmodyfikowała żądanie i domagała się nakazania pozwanej M. Ł. przeproszenia w formie pisemnej podpisanego przez nią i wysłanego na adres powódki o następującej treści: „Przepraszam A. W. za pomówienie jej o wykorzystywanie informacji stanowiących tajemnicę mojego przedsiębiorstwa, tj. o czyn nieuczciwej konkurencji. M. Ł.”. Wносиła także o zasądzenie od pozwanej kwoty 5.000 zł. na rzeczy Stowarzyszenia Pomocy Osobom z (...), (...)-(...) T., ul. (...) (KRS (...)) – k. 76- 77 . Powódka zrezygnowała z nawiązki na swoją rzecz i wносиła o jej zasądzenie tylko na cel społeczny - k. 94 v .

Pozwana wносиła o oddalenie powództwa – k. 94 v .

Sąd ustalił, co następuje:

Powództwo wytoczone przez M. Ł. przed Sądem Okręgowym w G. o zasądzenie od A. W. kwoty 71.382,34 zł zostało oddalone wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2016r. W pisemnym uzasadnieniu tego orzeczenia sąd ten wskazał, między innymi, że wnikliwa analiza zebranego w sprawie materiału dowodowego nie pozwala uznać, aby pozwana dopuściła się czynu nieuczciwej konkurencji we wskazanych przez powódkę formach. Powódka nie udowodniła także, jakoby pozwana wykorzystywała informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa powódki, w tym dane osobowe i dotyczące zdrowia pacjentów, na potrzeby rozwijania własnej działalności. Powódka nie wniosła apelacji od tego wyroku i stał się on prawomocny dnia 21 września 2016 r.

okoliczności niesporne,

M. Ł. wytoczyła powództwo przed Sądem Okręgowym w G., gdyż uważała, że z dnia na dzień straciła wszystkich klientów, którzy byli pozyskani nie tylko przez A. W., ale także przez firmę i przez asystentkę. M. Ł. czuła się oszukana i uważała, że jest to niezgodne z prawem. Musiała pracować przez kolejny rok- półtorej, żeby odbudować pozycję firmy, ale nie udało jej się osiągnąć poprzedniego poziomu. Czuła, że jest osobą pokrzywdzoną przez A. W.. Uważała, że skoro miała 60 klientów, a nagle okazało się, że pozostała ich połowa, to nie jest to zdarzenie przypadkowe.

dowód: przesłuchanie pozwanej k. 132- 133,

A. W., gdy otrzymała pozew w sprawie, która toczyła się w G., to poczuła się urażona i potraktowana jak złodziej. Było jej też wstyd, gdy zobaczyła, że świadkami będą jej klienci, którzy mieli do niej zaufanie. Tak samo czuła się na rozprawach, gdy oni zeznawali. Nawet jeżeli nie wiedzieli oni o co chodzi w sprawie, to na podstawie zadawanych pytań mogli się zorientować, że jest to sprawa przeciwko pozwanej, że są jakieś zarzuty wobec niej.

dowód : przesłuchanie powódki k. 131 v,

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 23 k.c. (kodeksu cywilnego) dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 § 1 zd. 2 k.c. stanowi, że w razie dokonanego naruszenia można żądać, żeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie można żądać także zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Kodeks cywilny odsyła w tym przypadku do jego art. 448. Przepis ten stanowi bowiem, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia.

Zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. (kodeksu postępowania cywilnego) orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz także inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Oznacza to, że w niniejszej sprawie strony nie mogą kwestionować wyroku wydanego przez Sąd Okręgowy w G. w sprawie o sygn. IX GC 786/15. Ma on znaczenie wiążącej nie tylko dla nich, ale także dla sądu rozpoznającego niniejszą sprawę. Sąd w G. oddalił powództwo M. Ł. i stwierdził, że nie wykazała ona, żeby A. W. dopuściła się nieuczciwej konkurencji. Nie można więc w obecnym procesie o ochronę dóbr osobistych prowadzić postępowanie dowodowe, które zmierzałoby do podważenia tego rozstrzygnięcia. Sąd oddalił z tej przyczyny (k. 131) wnioski dowodowe zawarte w pkt 1 i 2 pisma pozwanej dnia 9 stycznia 2017 roku (k. 96 – 98) oraz wniosek o przeprowadzenie dowodu z akt IX GC 786/15 w zakresie wskazanym w piśmie strony powodowej z dnia 11 stycznia 2017 roku (k. 99 – 101). Ten ostatni wniosek dowodowy dotyczył nie tylko wykazania nieprawdziwości zarzutów pozwanej, ale także tego, że na skutek jej działań mogło ucierpieć „osobiste zaufanie i

szczególnej więzi” między powódką , a jej klientami. Okoliczność ta jest istotna w sprawie ochronę dóbr osobistych, gdyż dotyczy kwestii naruszenia wizerunku powódki w oczach jej klientów. Przeprowadzenie jednak zawnioskowanych dowodów poprzez odczytanie ich zeznań z akt innej sprawy naruszałoby zasadę bezpośredniości przeprowadzenia postępowania dowodowego określoną w art. 235 § 1 k.p.c. Również więc i z tej przyczyny wniosek ten podlegał oddaleniu.

Z powyższych rozważań wynika , że wiążący w niniejszej sprawie jest fakt, że zarzut pod adresem powódki jakoby dopuściła się nieuczciwej konkurencji jest bezpodstawny. Oznacza to, że jego postawienie naruszyło dobro osobiste powódki w postaci godności. Doszło bowiem do przypisania jej cechy o charakterze negatywnym w powszechnym, obiektywnym odbiorze. Pozwana zarzuciła bowiem powódce nieuczciwość.

W sprawie o ochronę dóbr osobistych pozwany może bronić się argumentem, że jego działanie nie było sprzeczne z prawem. Pozwana twierdziła, że wniesienie pozwu nie stanowi naruszenia dóbr osobistych. Poza tym, został on sporządzony przez pełnomocnika na podstawie informacji uzyskanych od niej . W takim przypadku właściwa jest odpowiedzialność dyscyplinarna radcy prawnego, a nie postępowanie przed niniejszym sądem- k. 94 v.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej , że wytoczenie powództwa jest działaniem w ramach obowiązującego porządku prawnego. Korzystając jednak z tego „narzędzia prawnego” nie można tego czynić w sposób pochopny. Działanie takie powinno być rzeczowe, obiektywne i podjęte z należytą ostrożnością. Nie można formułować ocen i zarzutów , których nie można udowodnić przed sądem. Takie działanie wykracza bowiem poza ramy porządku prawnego. Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Przesłuchanie pozwanej w niniejszym procesie jednoznacznie wskazuje na jej motywy działania . Czuliła się ona skrzywdzona i fakt odejścia klientów jednoznacznie wiązała z (w jej ocenie) nieuczciwym postępowaniem powódki. Działanie pozwanej było emocjonalne , a jej zarzuty okazały się nie poparte dowodami, jak pokazał wynik procesu przed sądem w G. .

Nieskuteczny jest argument pozwanej , jakoby za ewentualne naruszenie dóbr osobistych można było obwiniać jej pełnomocnika . Rozumowanie to jest błędne , gdyż nie działał ono przecież we własnej sprawie, lecz reprezentował swoją klientkę . Zgodnie z art. 86 k.p.c. strony mogą bowiem działać przed sądem osobiście lub przez pełnomocników. Pełnomocnictwo jest stosunkiem zlecenia , a więc jego istota polega na reprezentowaniu innej osoby – art. 734 i następnego k.c.

Mając powyższe na uwadze sąd uwzględnił żądanie powódki dotyczące przeproszenia. Sąd uznał, że jego treść jak i forma są adekwatne do dokonanego naruszenia . Dodać też należy, że skoro taką formę i treść zaproponowała powódka, to uznaje je za satysfakcjonujące zadośćuczynienie .

Sąd oddalił natomiast powództwo w części dotyczącej żądania zasądzenia kwoty na cel społeczny. Art. 448 k.c. stanowi, że sąd może przyznać takie świadczenie. Przesłankami rozstrzygnięcia o tym roszczeniu są: wina sprawcy i jego zachowanie , rodzaj naruszonego dobra , intensywność naruszenia, jego skutki dla poszkodowanego, celowość zastosowania tego środka . Rola tego świadczenia polega na zapobieżeniu trwania naruszeń oraz na złagodzeniu skutków negatywnych doznań . Ma ono charakter kompensacyjny, a nie represyjny. Podstawą odmowy jego przyznania może być nieznaczny rozmiar krzywdy.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić , że powódka nie wykazała, żeby rozmiar doznanej krzywdy, odczuwane cierpienia ze względu na ich intensywności i trwałość uzasadniały zasądzenie kwoty na podstawie art. 448 k.c. Powódka przeżywała dyskomfort związany z postawieniem jej zarzutu nieuczciwości, a także koniecznością udziału w rozprawach sądowych w obecności świadków – jej klientów , ale nie były to doznania o jakimś szczególnie negatywnym charakterze , na przykład powodujące rozstrój zdrowia, konieczność korzystania z pomocy lekarskiej, psychologicznej , czy psychiatrycznej. Powódka nie wykazała też, żeby w związku z zarzutem pozwanej, spotkała się z jakimś negatywnym odbiorem społecznym, czy utraciła klientów w obecnie prowadzonej działalności. Jej twierdzenia , że : „ zdarzały się sytuacje, że słyszałam, że ktoś dopytywał czy to ja miałam jakąś sprawę w sądzie, czy to ja odeszłam z firmy” – k. 131 v , są gołosłowne , gdyż nie są poparte żadnymi dowodami.

Gdy chodzi o postawę pozwanej, to należy stwierdzić, że nie kierowała się ona chęcią zemsty, czy osiągnięcia korzyści majątkowej. Pobudką jej działania było subiektywne odczucie pokrzywdzenia przez powódkę. Brak jest jakichkolwiek dowodów, żeby oprócz wytoczenia powództwa, pozwana podejmowała jakieś negatywne działania wobec powódki, na przykład rozpowszechniała gdzieś stawiany jej zarzut. Uwagę tę należy odnieść do okresów: przed wytoczeniem powództwa, w czasie trwania procesu, a także po jego zakończeniu. Ta ostatnia konkluzja przekonuje także o tym, że jak najbardziej celowe jest przeproszenie powódki w formie skierowanego do niej pisma. Naruszenie dobra osobistego miało charakter „kameralny”. Zarzut dotarł bowiem tylko do powódki i nie był rozpowszechniany wśród innych osób, pracowników, czy klientów,

Wszystkie te okoliczności doprowadziły sąd do wniosku, że żądanie zasądzenia kwoty na cel społeczny nie jest zasadne.

Sąd dał wiarę przesłuchaniom stron w zakresie ich odczuć, a pozwanej także – motywacji, która nią kierowała przy wytoczeniu powództwa przed sądem w G..

Mając na uwadze, że wprawdzie powódka miała rację, że doszło do naruszenia jej dobra osobistego, ale nie wszystkie żądania z tym związane zostały uwzględnione, to sąd postanowił znieść wzajemnie koszty procesu między stronami – art. 100 k.p.c.